

ایران و کنفرانس های بین المللی (1313-1318ش) (3)

پدیدآورده (ها) : لطیفی نیا، مهشید
کتابداری، آرشیو و نسخه پژوهی :: گنجینه اسناد :: پاییز و زمستان 1378 - شماره 35 و 36
از 94 تا 103

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/92257>

دانلود شده توسط : سارا سلطانی
تاریخ دانلود : 13/08/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

ایران و کنفرانسهای بین‌المللی (۱۳۱۳-۱۳۱۸ ش)

(۳)

مهشید لطیفی نیا

تسمایل دارند. برای جلوگیری از این عقیده^۹ کهنه‌پرستی و ایجاد حسن قبول عقاید^{۱۰} مفیده جدید^{۱۱} و آشنا ساختن آنان به اصول زندگانی دائم‌التغییر غربیان مجمعی به طریق ذیل تشکیل یافته و دائر می‌باشد.
نام - مجمع بین‌المللی زنان جوان و اطفال.
مرام - انتشار وسایل تحبیب و آشنایی میان زنان جوان و اطفال در کلیه ممالک مختلفه جهان.

در ادامه سری مقاله‌های «ایران و کنفرانسهای بین‌المللی» به بیان چندی دیگر از کنفرانسها و مجامعی که ایران در آنها نقش یا شرکت داشته است، با بهره‌گیری از اسناد موجود در آرشیو «سازمان اسناد ملی ایران» می‌پردازیم:

«مجمع بین‌المللی زنان جوان و اطفال ژاپن»

در سال ۱۳۱۳ مجمع فوق طی مرامنامه ذیل اصول و روشهای خود را بیان نمود:

مرامنامه مجمع بین‌المللی زنان و جوانان

ترقیات مادی و معنوی ژاپن^۱ که مرتباً در حال ادامه و پیشرفت است مورد^۲ تعجب اهل عالم می‌باشد. از همه بالاتر این [که] پیشرفتهای جسمانی و روحانی در مادران و نونهالان ژاپنی مشاهده می‌شود که از آن حیث با مهمترین ممالک دنیا برابری می‌کند. این ترقیات حیرت‌انگیز از موقعی آغاز شد که ژاپنی‌ها^۳ دنبال علوم و آداب غربی رفته تمدن فرنگی را تعقیب و بررسی کردند و در عین حال آن را مطابق ذوق و عقاید^۴ و رسوم ملی خویش تنظیم نمودند. هنوز هم ژاپن محتاج به اطلاع و کسب معلومات از تمدن خارجی است^۵ و هنوز^۶ سعی می‌شود^۷ که مادران و اطفال خردسال ژاپنی تمدن اروپایی را جذب نموده و با اصول زندگانی ملی خود تطبیق کنند.

نکته دیگر آن که زنان ژاپنی غالباً به اصول محافظه‌کاری و تمسک به آثار و مراسم دیرین علاقمند هستند و کمتر به چیزهای تازه^۸

- ۱- اصل: ژاپن، همه جا اصلاح شد.
- ۲- اصل: مورث
- ۳- عبارت در عهد (ومی.چی) خط خورده است.
- ۴- کلمه «عواید» خط خورده است.
- ۵- روی کلمه «می‌باشد» خط خورده است.
- ۶- روی عبارت و «بالا تر از هر قسمت بایستی» خط خورده است و کلمه «هنوز» افزوده گشته است.
- ۷- روی کلمه «نمود» خط خورده است.
- ۸- این کلمه بعداً اضافه شده است.
- ۹- روی کلمه «اعتقاد» خط خورده است.
- ۱۰- روی کلمه «عواید» خط خورده است.
- ۱۱- اصل: جدید

اقدامات مجمع:

- ۱- مکاتبه با شاگردان مدارس ابتدایی و محصلات مدارس متوسطه و عالیہ.
- ۲- معرفی و آشنایی اصول زندگانی ملل مختلفه به وسیله سینما و مطبوعات.
- ۳- آمد و شد زوار و سیاحان به ممالک دیگر.
- ۴- ارتباط شاگردان خارجی مقیم ژاپن با شاگردان ژاپنی و ایجاد تسهیلات برای کسب اطلاعات زوار خارجی در بین زندگانی خانوادگی ژاپن.
- ۵- دادن اطلاعات لازمه به خارجیان مقیم در داخل و خارج مملکت.
- ۶- تشکیل مجامع نطق - کنسرت - کلاس - خطابه - کنفرانس و غیره.
- ۷- مساعدت و همراهی به مصیبت زدگان هر مملکت و تحقیق از حال آنان.
- ۸- اجرای هر پیشنهادی که با منظور مجمع موافق باشد (۱).

«کنفرانس بین المللی المپیک»

کنفرانس المپیک آسیای غربی از دوم مارس ۱۹۳۴ در عمارت مخصوص نیودلهی هند برگزار شد. از سوی آقایان کی استوان و عباس آرام نمایندگان ایران در قونسولگری کراچی و نیودلهی گزارشی در مورد چگونگی برگزاری این کنفرانس به وزارت خارجه رسید که مختصراً چنین است:

«استادیوم نیودلهی تحت حمایت نایب السلطنه هندوستان به ریاست افتخاری نواب والا مهاراجا امیر پاتیالا با حضور نواب ولیعهد پاتیالا رئیس کمیته موقتی تشکیلات المپیک و با عضویت نمایندگان ایران، افغانستان، فلسطین^۱، سیلان و هندوستان افتتاح گردید. عمارت استادیوم مزبور در سال ۱۹۳۱ به اتمام رسیده و به نام لرد ایروین نایب السلطنه سابق هندوستان مفتوح و موسوم گردید. رئیس کمیته و نمایندگان ممالک پنجگانه در ایوان عمارت استادیوم قرار داشتند، در ایوان مزبور چهار لژ عالی در طرفین لژ نایب السلطنه بود که نمره اول دست راستی آن مخصوص هیأت دولت و دومی متعلق به نمایندگان و اول و دوم دسته جمعی برای قونسول ژنرالها و مامورین عالیرتبه تخصیص یافته بود. روز سوم مارس ۱۹۳۴ نیز کنفرانس به ریاست ولیعهد پاتیالا رئیس کمیته موقتی با حضور منشی مجمع المپیک و نمایندگان سابق تشکیل گردید. هر یک از نمایندگان افغانستان، هندوستان و سیلان خطابه تبریک و تقدیر ایراد نمودند. نطق زیر توسط نمایندگان ایران ایراد شد: «ما نمایندگان ایران که در این اولین اجتماع کنفرانس المپیک بازیهای آسیای غربی حضور به هم رساندیم کمال مسرت را داریم. با تقدیم احترامات به الاحضرت نایب السلطنه و نواب والا مهاراجا امیر پاتیالا و مؤسس و رئیس افتخاری

مجمع موقتی المپیک تبریک می گوئیم... هندوستان بریتانیک که از رهبری انگلستان در هر کاری ترقیات شایان نمود، اینک به ایجاد و تشکیل مجمع المپیک بین الملل شرقی نیز پیشقدم شده و موفق گردید. شک نیست، این مؤسسه یک آینده بزرگتر و بهتری را در برادری و حسن مودت و دوستی ملل مشرق در بر دارد، که مورد خوشبختی ایران است...» در طی این کنفرانس بنا بر این شد که موجب پیشنهاد ولیعهد پاتیالا رئیس کمیته موقتی سابق و نماینده لایق هندوستان، ممالک ایران، افغانستان، هندوستان، فلسطین و سیلان از اعضای مؤسس تشکیلات جدیده دائمی المپیک آسیای غربی شناخته شده و ممالکی که بعداً به عضویت پذیرفته می شوند فقط اعضا نامیده شوند. مواد مصوبه در کنفرانس مزبور از قرار ذیل بود:

۱- هر چهار سال یکی از ممالک عضو که واجد شرایط و قابلیت بازیهای المپیک باشد از ممالک دیگر به مجلس کنفرانس و بازیها دعوت خواهد کرد، ولی قبول مورد بسته به نظر کمیته است.

۲- عده نمایندگان ممالک برای کنفرانس بیش از دو نفر برای هر مملکت نتواند بود.

۳- کمیته دائمی فدراسیون المپیک مزبور یک نفر منشی غیرافتخاری خواهد داشت که مواجب او و مخارج پست و چاپ بین ممالک مشترکه تقسیم می شود.

۴- ایجاد و تلقین حس حقیقی ورزشی و تشویق بازیها و فراهم ساختن وسایل شناسایی و حسن نیت بین ممالک به وسیله اسپورت.

۵- انواع ورزشهای مصوبه پروگرام ۱۹۲۶ مجمع عمومی المپیک جهان که برای مردان و زنان معین شده است. ولی فعلاً هاکی، فوتبال، شنا، تنیس، پارکیت بال در درجه سوم قرار داده می شود. هر بازی دیگر از پروگرام ۱۹۲۶ که بخواهد به پروگرام فعلی اضافه شود باید یک سال قبل از موعد معینه با موافقت به کمیته اعلان شود.

۶- مقیاس و اوزان به قرار سیستم متریک^۲ خواهد بود.

۷- تشریفات موافق پروگرام عمومی المپیک بین المللی است. در پایان این جلسه شهزاده محمدیوسف جان نماینده اعزامی دولت افغانستان، همچنان ضوی نشری نماینده فنی المپیک فلسطین کنفرانس دوم و بازیهای المپیک چهار سال بعد را در ممالک خود دعوت کردند.

ورزشها و بازیهای مزبور عبارت بودند از دو، پرش، نیزه اندازی، پرتاب گلوله آهنی و دو با پرش که در صورت کلی بُرد با هندوستان بود. سپس مدالهای طلا و نقره به درجات اول و دوم از طرف امیر پاتیالا به شرکت کنندگان ورزش و بازیها اعطا گردید. صبح پنجم مارس مسترساندی رئیس جلسه به کنسولگری ایران آمده اجازه گرفت جلسه را در همان جا

۱- اصل: بالطنین، همه جا اصلاح شد.

۲- اصل: متریک

- تشکیل دهند. نمایندگان دیگر نیز به تدریج حضور به هم رسانیده پیشنهاد مزبور به اتفاق آرا تصویب شد. به پیشنهاد ساندی قسمتی از نطق نمایندگان ایران در کنفرانس مزبور از طرف تمام نمایندگان نوشته شد. نمایندگان پس از تصویب الفابتیک پیشنهاد کردند هر چهار سال یک بار را به سه سال یک بار تنزل دهند و قرار شد برای دوره اول، کنفرانس دوم چهار سال بعد در افغانستان تشکیل شود، پس از آن هر سه سال یک بار به نوبه الفابتیک در یکی از ممالک عضو تشکیل یابد. در این جلسه مستر ساندی منشیگری افتخاری کمیته را برای مدت نامعلومی قبول کرد و خاتمه کنفرانس اعلام گردید. مخارج اعزام و اقامت نماینده هر مملکت و مخارج تشکیلات هر دوره از کنفرانس و بازیهای المپیک بر عهده کشور دعوت کننده و صاحب نماینده بود (یعنی جزو مخارج مشترکه نتواند بود و هر مملکت رفتن و آمدن نمایندگان خود را خویشتمن عهده می نماید). در ضمن این گزارش، با توجه به شرکت موفقیت آمیز ایران در این کنفرانس بر پذیرش عضویت المپیک بین المللی از سوی ایران تأکید شد.^(۲)
- در سال ۱۳۲۷ به منظور شرکت ورزشکاران ایرانی در مسابقات المپیک ۱۹۴۸ مبلغ یک میلیون ریال وام در نظر گرفته شد.^(۳) در ماه اوت ۱۹۴۷ مسابقات دسته جمعی (فوتبال، بسکتبال، والیبال) المپیک دانشگاهی جهان در پاریس ترتیب داده شد و از کلیه دانشگاههای دنیا دعوت شد دانشجویان خود را برای شرکت در این مسابقهها اعزام دارند. دانشگاه تهران نیز اقدام به جمع آوری زبده ترین بازیکنان دانشکدهها و تمرین دادن به ایشان نمود و از سوی علی شایگان وزیر فرهنگ جهت مخارج ایاب و ذهاب و توقف ۴۰ تن از دانشجویان مزبور در پاریس (حدود ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال) از هیأت دولت درخواست تأمین اعتبار شد.^(۴)
- «کنگره جشن هزار ساله فردوسی»**
- هیأت وزرا در جلسه دهم شهریور ۱۳۱۳ تصویب نمود که آقای سعید نفیسی به سمت نمایندگی ایران در کنگره‌ای که به افتخار جشن هزار ساله فردوسی در مسکو منعقد می‌شد، اعزام گردد و مبلغ یک هزار تومان بابت خرج مسافرت و غیره از محل اعتبار مخارج غیر مترقبه دولت در وجه مشارالیه پرداخت و نیز تذکره خدمت برای ایشان صادر شود.^(۵)
- «کنگره بین المللی نسوان»**
- در سال ۱۳۱۳ از سوی خانم نورحماده رئیسه کنگره نسوان شرق دعوتی دایر بر شرکت نمایندگان زن ایران در این کنگره که برای سومین بار در ترکیه دایر می‌شد، انجام شد. ابوالفضل حاذقی از دبیرستان معرفت تهران شرحی خطاب به وزارت معارف نوشت مبنی بر این که چون مشارالیه در جلسه دوم کنگره که در تهران برگزار شده بود سمت مترجمی را بر عهده داشت، بنابراین حسن وظیفه فوق مجدداً به عنوان مترجم در کنگره
- سوم انتخاب شده است. همچنین یک نسخه از مصوبات کنگره را نیز ارسال داشت.^(۶) مرام و مقصد کنگره مزبور به شرح ذیل بود:
- ۱- تساوی زن و مرد در کلیه امور زندگی و حق اشتغال زنان به کارهای آزاد، در صورتی که تصدی او در کار موجب وقفه و عدم انجام وظایف خانگی او نشود.
  - ۲- اقدام اتحادیه زنان شرق در نزد حکومت شرقی برای افتتاح کودکانها.
  - ۳- تعلیمات ابتدایی اجباری.
  - ۴- افتتاح مدارس صنعتی برای پسران و دختران.
  - ۵- اتحاد شکل پروگرام دروس در هریک از ممالک به مقتضیات محیط آن مملکت.
  - ۶- تألیف کتب برای کودکان خردسال و ایجاد کلمات و لغات ملی برای مصطلحات علمی.
  - ۷- ضرورت تحکیم اساسی زبان ملی در مدارس خارجه.
  - ۸- توحید مدنیت در ممالک شرقی.
  - ۹- تحدید سن ازدواج برای پسران و دختران.
  - ۱۰- ضرورت شناسایی مرد و زن قبل از عقد و ازدواج در مجلس و محفل که ثالثی در آن حضور داشته باشد.
  - ۱۱- حصول تعیین از صحت مزاج زوجین قبل از ازدواج.
  - ۱۲- تخفیف در میزان مهریه و جهیز زن.
  - ۱۳- جلوگیری از تعدد زوجات مگر وقتی که نهایت لزوم را پیدا کند.
  - ۱۴- دادن حق طلاق به زن در صورتی که این حق برای او پیدا شود.
  - ۱۵- اجرای موضوع ارث درباره زن از پدر و زوج او ولو این که او را در وصیتنامه محروم از ارث کرده باشند.
  - ۱۶- اشتراک مساعی با جمعیت‌های تحریم مسکرات و تحریم قمار.
  - ۱۷- مبارزه بر علیه فحشا و برده‌فروشی.
  - ۱۸- لزوم تشویق منسوجات و مصنوعات وطنی و بی‌نیازی از امتعه خارجه.
  - ۱۹- مبارزه بر علیه جنگ و نشر آزادی و صلح.
  - ۲۰- شورای عالی اتحادیه کل زنان شرق، دارای دو مرکز خواهد بود. اولی در سوریه که نقطه وسط شرق ادنی و دومی هندوستان که نقطه وسط شرق اقصی محسوب است و کنگره هر دو سال یک بار منعقد می‌شود.
  - ۲۱- اعضای شورای عالی اتحادیه نسوان دو قسمت خواهد بود، اعضای اداری و اعضای استشاری. اعضای اداری نمایندگان ممالکی هستند که رسماً در کنگره با اعزام نمایندگان خود شرکت نموده و اعضای استشاری آنها بی هستند که شرکت ننموده ولی کتباً مقررات کنگره را تأیید کرده‌اند.
  - ۲۲- شورای عالی اتحادیه کل زنان شرق امیدوارند تحت حمایت سلاطین عظیم الشان و رؤسای جمهوری شرق و به ریاست افتخاری ملکه‌های

معظمه شرقی به انجام مقاصد عالیّه خویش نایل گردند. ریاست اداره شورای عالی اتحادیه با شخص مؤسس است. مرکز ریاست همیشه محلی خواهد بود که مملکت شخص مؤسس محسوب شود. تشکیل شورای عالی در هر دو سال پس از انعقاد کنگره اول و قبل از تشکیل کنگره دوم در بیروت خواهد شد که درخصوص کنفرانسهای کنگره اول بحث و گفتگو و برای تعیین وقت و مکان و پروگرام کنگره ثانی تصمیم قطعی گرفته شود. نمایندگان ملکه‌های معظم شرقی در این اجتماع خانمهای سفرای دول شرقی مقیم سوریه خواهند بود. هرگاه مملکتی که کنگره در آن منعقد گشته به طبع کتابی که خلاصه کنفرانسها در آن جمع است مبادرت ننماید کمیته شورای عالی در طبع و نشر آن اقدام خواهد کرد. (این کتاب به سه زبان به طبع خواهد رسید. اول به زبان عربی، دوم به زبان مملکتی که انعقاد کنگره در آن شده، سوم به زبان فرانسه که تقریباً بین‌المللی محسوب است).

۲۳- شورای عالی اتحادیه درخواست معاونت از دولتهایی که انعقاد کنگره در مملکتشان می‌شود می‌نماید و نیز توقع اقسام همراهی و مساعدت و احترامات و پذیرایی از نمایندگان که از خارج به آن جا می‌آیند دارند و این مساعدت مادامی است که کنگره منعقد باشد. اگر اتفاقاً هیأت رئیسه برای انجام کار لازمی ناچار به توقف در آن مملکت شوند در این صورت مساعدت به آنها از وظایف حکومت محلی است. چون هیأت تشکیلیه کنگره عبارتند از: نمایندگان خارجی و انجمن‌های داخلی و هیأت تعلیمیه، لذا مساعدت نمودن به آنها به عهده وزارت خارجه و وزارت داخله و وزارت معارف خصوصاً و مجلس شورای ملی و سایر وزارتخانه‌ها عموماً خواهد بود و عندالزوم هیأت تمنای بذل توجه از اعلیحضرت سلطان آن مملکت خواهد داشت.

۲۴- راپرت و نتیجه حاصله کنگره را اولاً تقدیم حکومت و شورای محلی نموده و بعد به تمام حکومت شرقی و جامعه ملل در ژنو و به مرکز اتحادیه نسوان دنیا فرستاده خواهد شد. تشکیل کمیسیون اجرای مقررات کنگره در محلی که کنگره منعقد شده داده خواهد شد. این کمیسیون تشکیل می‌شود از رؤسا و نواب و منشیات داخلی انجمنهای داخلی و منشیات معارف و مدیران مدارس عالیّه، کمیسیون مزبور موسوم به اتحاد نسوان است به اضافه دو کلمه و آن کلمه شرق و نام مملکتی است که انعقاد کنگره در آن گشته. بعدها ممکن است این اتحاد را به نام کنگره داخلی در مرکز مملکت منعقد نمایند و مجلس شورای عالی اتحادیه شرق عام یک نماینده بدانجا خواهد فرستاد. در صورتی که موفق به فرستادن نماینده نشود، به وسیله مکتوب در آن کنگره شرکت خواهد کرد. پس از انعقاد کنگره داخلی، هیأت باید نتیجه حاصله را به مجلس شورای عالی اتحادیه راپرت دهد.

۲۵- مجلس شورای عالی اتحادیه کل زنان شرق می‌تواند در صورت لزوم و اقتضای وقت و موقع، پاره‌ای از نکات مندرجه مواد را جرح و تعدیل

نماید.

مقررات کنگره ۱۹۴۲ در تهران

۱- کنگره دوم منعقد در تهران کلیه مواد بیست و پنج گانه مقرر را پذیرفت.

۲- کنگره پذیرفت هرگاه عده زنهای باسواد تربیت یافته بر نسوان جاهل عامی افزونی کند حق انتخاب کردن را داشته باشند.

۳- کنگره تهران ماده ۱۹ از مقررات کنگره در دمشق در موضوع مبارزه بر علیه جنگ و نشر صلح و آزادی را به اضافه جمله «دفاع از مملکت در صورت لزوم» پذیرفت. کنگره تهران جداً بر ضد مستعمرات و دول استعماری است.

۴- کنگره تهران فرستادن دختران را به ممالک خارجه برای فراگرفتن علوم و فنون به طوری که برای پسران مجری می‌دارند درخواست نموده و تأسیس دارالفنون و مدارس عالیّه را نیز از دولت وقت برای آنها استدعا می‌نماید و همچنین تمنای تأسیس دارالصنایع برای فقرا و اشخاصی که به واسطه افلاس و فقر از طریق نامشروع تحصیل معاش می‌نمایند دارد.

۵- کنگره از کلیه ممالک شرقی متمنی است که در موقع انعقاد کنگره داخلی دو نماینده یکی از طرف وزارت معارف و دیگری از طرف وزارت داخله یا جمعیت‌های داخلی به مقصد گسیل دارند. مجلس شورای عالی کنگره آینده را در یکی از این سه مملکت تعیین خواهد کرد، ترکیه، مصر یا هندوستان.

نورحماده رئیسه و مؤسسه مجلس الاتحاد والا علی الموترات النسائیه الخاصه والعام فی الشرقین.^(۷)

«کنگره بزرگداشت ویکتور هوگو»

در تاریخ [۲] اردیبهشت ۱۳۱۴ از سوی شارژ دافر^۱ ایران در پاریس مراسله‌ای به وزارت امورخارجه می‌رسد، مبنی بر این که مسیو شارلتی رئیس شورای اونیورسیته^۲ پاریس از سرین به تاریخ ۱۲ آوریل^۳ مطابق ۲۲ فروردین ۱۳۱۴ به وی اطلاع داده است که فرانسه در ماههای مه و ژوئن آینده، ترتیب تشریفات پنجاهمین سال درگذشت ویکتور هوگو را خواهد داد و نیز از اونیورسیته آکادمی و مجامع ادبی ایران جهت شرکت در مراسم مذکور دعوت به عمل آورده است. وی خواستار ارسال اسامی نمایندگان مورد نظر ایران جهت شرکت در مراسم شد. نامبرده، در ضمن

۱- کاردار سفارت = Charg'e d'affaires

۲- Universite = مجموع مدارس عالیّه که در ممالک مختلف آنها را

۳- Faculté Calleg'e می‌نامند دارالعلم.

۴- تطبیق تاریخی از اسناد است.

پیشنهاد نمود میرزا محمد قزوینی و عباس اقبال یکی از طرف دانشگاه و دیگری از طرف انجمن ادبی ایران معرفی شوند.^(۸)

در ۱۷ اردیبهشت اطلاع رسید که بر حسب اراده رئیس جمهور فرانسه محل پذیرایی مراسم ۱۷ ژوئن (مطابق ۲۶ خرداد) ساعت نه بعد از ظهر تعیین شده است.^(۹) وزارت معارف نیز شرکت در جشن مذکور را بسیار مناسب و مستحسن دانست و میرزا محمد خان قزوینی و دکتر اصفهانی را به نمایندگی ایران معرفی نمود.^(۱۰) مراسم مذکور با مجلس جشن سال سیصدم تأسیس آکادمی فرانسه همراه بود و تمام کشورهای که با فرانسه رابطه علمی و ادبی داشتند در این مراسم شرکت نمودند.^(۱۱)

«کنگره صنایع ایران در لنینگراد»

در ۱۳۱۴/۵/۲۳ طی مراسله‌ای از وزارت خارجه به وزارت معارف و اوقاف اظهار گردید که از سفارت شوروی طی یادداشتی اطلاع داده‌اند کشتی فومین از پهلوی [آنزلی] عازم بادکوبه می‌شود و به کاپیتان کشتی مزبور تعلیماتی داده شده، مبنی بر تحویل گرفتن محمولات محتوی اشیایی که از ایران به کنگره صنایع ایران در لنینگراد برای حمل به بادکوبه فرستاده شده است. به طوری که در حاشیه نامه آمده است، کشتی مزبور تا ۱۴/۵/۲۵ هنوز به محل مورد نظر نرسیده بود.^(۱۲)

«کنگره تاریخ مذاهب در بروکسل»

در سال ۱۳۱۴ کنگره مزبور در بروکسل برگزار شد و نطقی از سوی یحیی دولت‌آبادی نماینده ایران در این کنگره ایراد شد. مختصری از نطق مزبور به شرح زیر است: ... تشیع طریقه‌ای است از آیین اسلام که در اوایل قرن هفتم مسیحی در حجاز بی‌فاصله بعد از وفات [حضرت] محمد [ص] به وجود آمده در تمام ممالک اسلامی منتشر گشت. مخصوصاً در ایران و در آن مملکت به اندازه‌ای اهلی شد که بعضی تصور کردند در آن جا متولد شده باشد... سنی نام خود را از سنت گرفته است که گفتار و کردار پیغمبر [ص] بوده باشد و گوید سنت نبی که به شهادت و نقل اصحاب او رسیده است همیشه و به تمامه تعبداً باید به هر روی شده از حدود آن تجاوز نشود ولی شیعه در اجتهاد را گشوده می‌داند و سنت را از روی اخبار و احادیثی که از ائمه هدی رسیده است تفسیر نموده می‌کوشد تا به علت و حکمت سنت پی برده احکام دینی و الهاماتی را که به پیغمبر [ص] شده با اقتضای زمان موافق نماید و امامهای معصوم و مجتهدین جامع‌الشرایط اجتهاد را که نواب آنها هستند در هر زمان دارای این صلاحیت می‌داند، برای تکمیل عالم دیانت و نگاهداری آن ... چون [حضرت] محمد [ص] که از بنی هاشم بود اظهار نبوت کرد بنی‌امیه از روی حسد و به واسطه عداوت دیرینه بزرگترین دشمن او به شمار آمدند و چون اسلام قوت گرفت بنی‌امیه جاه‌طلب منفعت‌پرست به مصلحت دنیای خود به ظاهر به

وی اظهار انقیاد نمودند ولی آتش حقد و کینه شخص [حضرت] محمد [ص] و عموم بنی‌هاشم در سینه‌های آنها خاموش نگردید و [حضرت] علی [ع] پسر عم و داماد پیغمبر [ص] به طور خصوم مورد دشمنی آنها بود. پیغمبر [ص] درجه عداوت بنی‌امیه را نسبت به [حضرت] علی [ع] می‌دانست چنانکه پیش از وفاتش به او گفت «کینه‌هایی در سینه‌ها پنهانست نسبت به تو که آشکار نمی‌گردد مگر بعد از وفات من». بعد از وفات پیغمبر [ص] طرفداران [حضرت] علی [ع] او را از همه کس به خلافت سزاوارتر می‌دانستند به واسطه فضیلت او، ولی با اکثریت آرای مسلمانان ابوبکر به خلافت انتخاب شد. طرفداران [حضرت] علی [ع] در اقلیت ماندند و آنها فرقه یاشیعه [حضرت] علی [ع] نامیده شدند. و اکثریت را تبعیت می‌نمودند تا وقتی که خلیفه سوم عثمان در بلوایی کشته شد و [حضرت] علی [ع] به خلافت رسید. در مدت چند سال خلافت او جنگ شدید میان او و بنی‌امیه مداومت داشت. ... پس از امویان عباسیان [به خلافت رسیدند] و پس از چندی صلاح کار خود را در پیروی از سیاست بنی‌امیه دیدند و عالم تشیع به مخاطره افتاده جمعی از پیشوایان این طریقه به دست خلافت‌مآبان عباسی کشته شدند. این بود که ایرانیان در راه حفظ حقوق خویش بذل جهد شدید کرده در قرن سیزدهم مسیحی کاخ خلافت و سلطنت عباسیان را سرنگون ساختند ... بعد از این تاریخ باز آسایش ایران و عالم تشیع گرفتار تهدید پادشاهان ترک سنی مذهب شد که پیرایه خلافت بر خود می‌بستند و این دشمنی میان دو ملت اسلامی در دوره صفوی به اوج شدت رسید به طوری که جمعی از روسای مذهب شیعه در ممالک اسلامی به جرم خروج از دین کشته شدند. برای مثال از مردم سوریه شمس‌الدین محمد (شهید اول^۱) و زین‌الدین علی (شهید ثانی^۲) ... و از ایرانیان قاضی نوالله^۳ که در هندوستان کشته شدند... دانشمندان ایران

۱ شهید اول، محمد بن مکی بن حامد بن احمد دمشقی نبطی عاملی جزینی ملقب به شمس‌الدین و مکنی به ابوعبدالله و معروف به شهید اول، از بزرگان علمای امامیه و مقتول در ۷۸۶ هـ. ق. وی از فخرالمحققین پسر علامه و ابن‌نما و ابن‌میه و قطب‌الدین رازی و دیگر بزرگان اجازه روایت دارد. شهید را پس از محقق، افق‌فقهایی اثنا عشری دانند. مشهورترین تالیف او لمعه دمشقیه است که در فقه شهید ثانی بر آن شرحی نوشته. وی در عهد سلطنت بروق به فتوی قاضی برهان‌الدین مالکی و عمادین حماعه به قتل رسید. دهخدا، ج ۹، ص ۱۲۸۹۷

۲ شهید ثانی - زین‌الدین بن علی ابن احمد بن محمد بن جمال‌الدین بن تقی‌الله بن صالح از بزرگان فقهایی امامیه که در ۹۱۷ هـ. ق. متولد و در ۹۶۵ هـ. ق. به قتل رسید. در علوم معقول و مقول شبح بود و نخستین کسی از امامیه است که در علم درایت تصنیف کرده است. وی در عهد سلطان سلیم به قتل رسید. دهخدا، ج ۹، ص ۱۲۸۹۸-۱۲۸۹۷

۳ قاضی نوالله شوشتری، ابن سعید شریف‌الدین شوشتری مرعشی، سیدی جلیل که نسب وی با بیست و یک واسطه به سید علی مرعشی و با بیست و شش واسطه به

هم که از یک طرف این سیاست را برای استقلال مملکت مفید می‌دانستند و از طرف دیگر این آمیختگی را عارضی و قابل زوال تصور می‌کردند سکوت اختیار نمودند... در این حال می‌توان امیدوار بود که عالم تشیع در ایران تنزه اصلی خود را دارا گردد، خصوصاً که به همین مقصود مؤسسه‌ای برای تکمیل علوم فلسفی و الهی تأسیس شده است و از آن دانشکده عالی انتظار می‌رود، اساس تعلیمات مذهبی را محکمتر ساخته پرستارانی را برای آن پروراند که در سایه فکر روشن خود بتوانند مذهب را با رعایت اقتضای زمان در حدود روحانیت حقیقی نگاهداری نمایند... (۱۳)

«کنگره بزرگداشت پوشکین»

در تاریخ ۱۳۱۵/۱۲/۱۰ درخواستی از وزارت معارف و اوقاف به هیأت وزرا می‌رسد مبنی بر این که چون قرار است مجلس یادبود صدمین سال پوشکین نویسنده روس برگزار شود و نظر به این که مخارج جشن مزبور حدود ده هزار ریال است و در بودجه وزارت معارف اعتباری موجود نیست، وزارت مالیه مبلغ ده هزار ریال از محل اعتبار متحرک در اختیار وزارت معارف بگذارد. با توجه به این که وزارت مالیه قبلاً در این مورد موافقت نموده است. (۱۴) مجدداً در تاریخ ۱۳۱۶/۱/۱۸ وزارت مالیه از هیأت دولت درخواست نمود علاوه بر مخارج مذکور پرداخت مبلغ پنج هزار و ششصد و بیست و یک ریال و بیست و پنج دینار (۵۶۲۱/۲۵) به مصرف رسیده را نیز تصویب نمایند. هیأت وزرا در جلسه ۲۲ فروردین ۱۳۱۶ تصویب نمود مبلغ مزبور از محل اعتبار سال ۱۳۱۶ دولت به وزارت معارف و اوقاف پرداخت شود. (۱۵)

«کنفرانس بین‌المللی حقوق تطبیقی»

در مرداد ماه سال ۱۳۱۶، قبل از سپتامبر ۱۹۳۷ که هنگام انعقاد جلسات آکادمی بود، برحسب امر ریاست وزرا برای مشارکت در کنفرانس آکادمی حقوق تطبیقی در لاهه هیأت ملی در وزارت عدلیه تشکیل و مطالعات جامعی برای دبیرخانه آکادمی توسط ریاست وزرا فرستاده شد و هیأت دولت موافقت نمود که هیأت نمایندگی از سوی عدلیه به لاهه فرستاده شود و سه نفر از مامورین وزارت عدلیه (آقایان مهیمن، خوشبین و دکتر عبده) به آن جا رفته و در کارهای آکادمی با موفقیت شرکت کردند. با توجه به این شرکت، از سوی دکتر احمد متین دفتری وزیر عدلیه

حضرت زین‌العابدین (ع) می‌رسد. وی از اعظم علمای اسلام در عصر صفویه و فقیه اصولی، محدث رجال، ادیب ریاضی و معقولی و مغولی متکلم جدلی، شاعر ماهر و به کمالات صوری و معنوی معروف است. وی در سال ۹۵۶ هـ ق در شوش متولد شد و در سال ۱۰۱۹ هـ ق به دنبال تألیف کتاب احقاق الحق بدست مخالفان کشته شد. دهخدا، ج. دهم، ص ۱۵۳۲۰

درخواست شد برای هزینه مسافرت و توقف و سایر هزینه‌هایی که برای حفظ حیثیات مامورین رسمی در این انجمن‌های بین‌المللی لازم است، مبلغ یکصد پهلوی از اعتبار وزارت عدلیه مقطوعاً به آقایان مذکور پرداخت شود. (۱۶)

هیأت وزرا در تاریخ ۱۳۱۶/۱۲/۲۹ تصویبنامه پرداخت این مبلغ را صادر کرد. (۱۷)

«بنگاه بین‌المللی انتشار اخبار و اطلاعات کشاورزی»

در سال ۱۳۱۸ اداره کل کشاورزی به وسیله وزارت دارایی اطلاع داد که بنگاه بین‌المللی انتشار اخبار و اطلاعات کشاورزی به وسیله رادیو از اداره کل کشاورزی دعوت نموده است که در بنگاه مزبور شرکت جوید. موضوع شرکت اداره نامبرده در بنگاه مزبور برحسب پیشنهاد کمیسیون رادیو در جلسه مورخه ۲۳ اردیبهشت هیأت مرکزی سازمان پرورش افکار مطرح و نتیجتاً مورد موافقت هیأت وزیران واقع گردید. مجمع عمومی بنگاه مزبور در شهر پراگ تشکیل یافته و حق‌الشرکه اعضای درجه اول ۵۰۰۰ لیر ایتالیایی و درجه دوم ۱۰۰۰ لیر در نظر گرفته شد (۱۸).

پی‌نوشت‌ها:

- ۱- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۲ - شماره پاکت ۳۱۱۰ - شماره آلبوم ۱۱۶
- ۲- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۲ - شماره پاکت ۴۲۲۲
- ۳- شماره تنظیم ۲۱۱۳۰۰۸ - شماره پاکت ۸۴۸۵
- ۴- شماره تنظیم ۱۱۳۰۰۸ - شماره پاکت ۸۴۸۵
- ۵- شماره تنظیم ۱۱۳۰۰۸ - شماره پاکت ۸۱۰۷ - سند شماره ۱
- ۶- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۲ - شماره پاکت ۳۱۱۱
- ۷- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۲ - شماره پاکت ۳۱۱۱
- ۸- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۳ - شماره پاکت ۳۱۱۷
- ۹- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۳ - شماره پاکت ۳۱۱۷ - شماره آلبوم ۱۱۶ - سند شماره ۲
- ۱۰- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۳ - شماره پاکت ۳۱۱۷ - شماره آلبوم ۱۶ - سند شماره ۳
- ۱۱- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۳ - شماره پاکت ۳۱۱۷
- ۱۲- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۱ - شماره پاکت ۳۱۰۴
- ۱۳- وزارت معارف الف - شماره تنظیم ۵۹۰۰۱ - شماره پاکت ۳۱۱۵
- ۱۴- شماره تنظیم ۱۱۳۰۰۸ - شماره پاکت ۸۲۵۷
- ۱۵- شماره تنظیم ۱۱۳۰۰۸ - شماره پاکت ۸۲۵۷ - سند شماره ۴
- ۱۶- سند شماره ۱۱۳۰۱ - شماره پاکت ۸۹۴۴
- ۱۷- سند شماره ۱۱۳۰۱ - شماره پاکت ۸۹۴۴ - سند شماره ۵
- ۱۸- شماره تنظیم ۱۰۱۰۰۸ - شماره پاکت ۲۸۰۴

۳۷۵۰
۱۳/۶/۱۱

بسم الله الرحمن الرحيم
استاد ارجمند و محترم
مستاد ارجمند و محترم
مستاد ارجمند و محترم
مستاد ارجمند و محترم

وزارت بهداشت
مركز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

مستاد ارجمند و محترم
مستاد ارجمند و محترم
مستاد ارجمند و محترم

بارس بتاريخ ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۱۴

نمره ۷۸۴

موضوع : جشن پنجاهمین سال فوت ویکتور هوگو

ضمیمه : دارد

وزارت تحلیله امور خارجه

در تعقیب رایبورت مورخ ۴ اردیبهشت ۱۳۱۴ نمره ۴۸۶ راجع بمجلس

بذیرائی بیادگار پنجاهمین سال فوت ویکتور هوگو بعرض میرسد بتاريخ

امروز (۱۷ اردیبهشت) مرایله آزمونی کل اونیورسیتیه باریس

Le Secrétaire Général de l'Université de Paris

Secrétaire Général de la Fondation Victor-Hugo

سفارت رسیده اطلاع داده اند بر حسب اراده رئیس جمهور مجلس بذیرائی
بیادگار پنجاهمین سال فوت ویکتور هوگو روز ۱۷ ژوئن (مطابق ۲۶ خرداد)
ساعت نه بعد از ظهر تشکیل میشود در اینصورت مستدعی است نسبت به
مندرجات رایبورت سابق الذکر هر تصمیم اتخاذ میشود مقرر فرمایند قبل
از ۲۶ خرداد و یا رعایت فرصت لازم که ممکن باشد مدمات کار را فراهم نمود
سفارت را مستحضر فرمایند مواد مرایله منشی کل اونیورسیتیه ضمیمه است
ملاحظه میفرمایند .

تاریخ : ۲۲ اردیبهشت ۱۳۱۴

۱۳۱۴

۸۴۲-۸۴۲

نوع مسوده .....
 موضوع مسوده .....
 ضمیمه .....
 منزل باکوبیس .....
 ۱۳۱۴

وزارت معارف و اوقاف
 و صنایع مستظرفه
 اداره .....
 داتره ..... شعبه .....

نمره عمومی ۸۰۷۰۵۰۱
 نمره خصوصی ۶۶۶۶
 کاتبین .....
 دوسیه .....

تاریخ تحریر بموسسه کربلا ۱۰ ماه تاریخ یا کوبیس بموسسه کربلا ۱۰ ماه تاریخ ثبت ..... ماه تاریخ خروج ۱۷ ماه ۱۳۱۴

از آیت الله العظمی الخوئی

بسم الله الرحمن الرحیم
 ۱۳۱۴/۱۲/۲۱
 ۱۳۱۴/۱۲/۲۱
 شأنی که مستقر و در ضمن آن راجع بانفاد و پس از آن
 سال وفات و بعد از آن که در وقت وفات و بعد از آن
 متوفی در آن که شرط این در این است که در این که در این
 خاص با اولاد از آن که در این که در این که در این
 روشن؟ و در این که در این که در این که در این
 حین بر این که در این که در این که در این که در این
 قوه و در آن که در این که در این که در این که در این
 نگارنده این که در این که در این که در این که در این
 که در این که در این که در این که در این که در این

تفاوت خاصی بین این دو مورد است

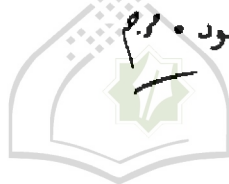
۱۳۱۴/۱۲/۲۱

ریاست وزراء

هیئت وزراء در جلسه ۳ فروردین ماه ۱۳۱۶ بر حسب پیشنهاد نمره
(۲۲۷۰) وزارت مالیه در تعقیب تصویب نامه نمره (۱۵۰۰۵)
۱۲/۱۲/۱۳۱۵ تصویب نمودند مبلغ پنجاه هزار و ششصد و بیست
و یکریال و بیست و پنج دینار (۲۵/۵۶۲۱) هزینه مجلس یاد بود
صدمین سال وفات پوشکین از اعتبار ۱۳۱۶ دولت به وزارت معارف
و اوقاف پرداخته شود. م.م

مركز تحقیقات کاپی ویرایش و نشری

Handwritten signatures and stamps, including a large signature with a flourish and a smaller signature below it.

